Eiropas Parlaments
2024-2029

Juridiskā komiteja
Priekšsēdētājs

17.10.2025

Javier Zarzalejos
priekšsēdētājs
Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja
BRISELĒ

Temats: Atzinums par Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par policijas sadarbības uzlabošanu saistībā ar migrantu kontrabandas un cilvēku tirdzniecības novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu, kā arī par Eiropola atbalsta uzlabošanu šādu noziegumu novēršanā un apkarošanā un par Regulas (ES) 2016/794 grozīšanu (COM(2023)0754 – C9-0431/2023 – 2023/0438(COD))

Godātais priekšsēdētāj!

2025. gada 12. septembrī saņemtajā vēstulē jūs kā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas (LIBE) priekšsēdētājs Juridiskajai komitejai (JURI) saskaņā ar Reglamenta 41. panta 2. punktu lūdzat sniegt atzinumu par tā priekšlikuma juridiskā pamata pareizību, ar kuru ierosina pieņemt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu par policijas sadarbības uzlabošanu saistībā ar migrantu kontrabandas un cilvēku tirdzniecības novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu, kā arī par Eiropola atbalsta uzlabošanu šādu noziegumu novēršanā un apkarošanā un par Regulas (ES) 2016/794 grozīšanu (2023/0438(COD)) (turpmāk – ierosinātā Regula).

JURI komiteja minēto jautājumu izskatīja 2025. gada 13. oktobra sanāksmē.

I – Priekšvēsture

LIBE komiteja par ierosināto Regulu risināja iestāžu sarunas.

Ierosinātā Regula sākotnēji ietvēra, pirmkārt, jaunu "patstāvīgu regulu", lai cita starpā izveidotu Eiropas Migrantu kontrabandas apkarošanas centru, un, otrkārt, mērķtiecīgus grozījumus Eiropola esošajās pilnvarās (Regula (ES) 2016/794[1], turpmāk "Eiropola regula").

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/794 (2016. gada 11. maijs) par Eiropas Savienības Aģentūru tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropolu) un ar kuru aizstāj un atceļ

Komisijas priekšlikuma pamatā bija Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 85. panta 1. punkts, 87. panta 2. punkts un 88. panta 2. punkts. (Norādīto procedūru izvēlas atkarībā no Komisijas ierosinātā juridiskā pamata)

Savās attiecīgajās pilnvarās iestāžu sarunām gan Parlaments, gan Padome izvēlējās ierosinātās Regulas tvērumu ierobežot, attiecinot to tikai uz grozījumiem Eiropola esošajās pilnvarās, bet juridisko pamatu nemainīja. Pēc tam iestāžu sarunās tika panākta provizoriska vienošanās par ierosinātās Regulas mērķa un satura ierobežošanu minētajā veidā. Tā rezultātā šķita nepieciešams pielāgot juridisko pamatu un balstīt tiesību aktu tikai uz LESD 88. panta 2. punktu, proti, svītrot LESD 85. panta 1. punktu un 87. panta 2. punktu.

Tādēļ saskaņā ar Reglamenta 41. panta 2. punktu LIBE komiteja lūdz JURI komiteju sniegt atzinumu par šādi mainītā juridiskā pamata piemērotību.

II - Attiecīgie Līguma panti

LESD trešās daļas V sadaļas 4. nodaļā (“Tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās”) cita starpā ir teikts (izcēlums pievienots):

85. pants
(bijušais LES 31. pants)

1. Eurojust uzdevums ir atbalstīt un stiprināt koordināciju un sadarbību starp tām valstu iestādēm, kas veic izmeklēšanu un kriminālvajāšanu, saistībā ar smagiem noziegumiem, kuri skar vismaz divas dalībvalstis vai kuru dēļ nepieciešama kopīga kriminālvajāšana, pamatojoties uz dalībvalstu iestāžu un Eiropola veiktajām darbībām un sniegto informāciju.

Šajā sakarā Eiropas Parlaments un Padome, pieņemot regulas saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, nosaka Eurojust struktūru, darbību, rīcības jomu un uzdevumus. Šie uzdevumi var būt:

(a) sākt izmeklēšanu, kā arī ierosināt sākt kriminālvajāšanu, ko veic kompetentas valsts iestādes, jo īpaši saistībā ar noziedzīgiem nodarījumiem pret Savienības finansiālajām interesēm,

(b) koordinēt a) punktā minēto izmeklēšanu un kriminālvajāšanu;

(c) stiprināt tiesu iestāžu sadarbību, tostarp risinot jurisdikcijas strīdus un cieši sadarbojoties ar Eiropas Tiesiskās sadarbības tīklu.

Šādās regulās nosaka arī kārtību, kādā Eurojust darbību izvērtēšanā iesaista Eiropas Parlamentu un valstu parlamentus.

(...)

Padomes Lēmumus 2009/371/TI, 2009/934/TI, 2009/935/TI, 2009/936/TI un 2009/968/TI (OV L 135, 24.5.2016., 53. lpp.).

LESD trešās daļas V sadaļas 5. nodaļā (“Tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās”) cita starpā ir teikts (izcēlums pievienots):

87. pants
(bijušais LES 30. pants)

1. Savienība attīsta policijas sadarbību, iesaistot visas dalībvalstu kompetentās iestādes, tostarp policiju, muitas iestādes un citas dalībvalstu tiesībaizsardzības iestādes, kas specializējas noziedzīgu nodarījumu novēršanā, atklāšanā un izmeklēšanā.

2. Piemērojot 1. punktu, Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru var noteikt pasākumus par:

(a) attiecīgas informācijas vākšanu, uzglabāšanu, apstrādi, analīzi un apmaiņu,

(b) atbalstu personāla mācībām un sadarbībai personāla apmaiņas, iekārtu un noziegumu atklāšanas izpētes jomā,

(c) īpašu izmeklēšanas metožu kopīgu izvērtēšanu attiecībā uz organizētās noziedzības smago formu atklāšanu.

(...)

88. pants
(bijušais LES 30. pants)

1. Eiropola uzdevums ir atbalstīt un stiprināt dalībvalstu policijas iestāžu un citu tiesībaizsardzības iestāžu darbību un to savstarpējo sadarbību, novēršot un apkarojot smagus noziegumus, kas skar vismaz divas dalībvalstis, terorismu un tāda veida noziegumus, kas skar vispārējās intereses, uz kurām attiecas Savienības politika.

2. Eiropas Parlaments un Padome, pieņemot regulas saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, nosaka Eiropola struktūru, darbību, rīcības jomu un uzdevumus. Šie uzdevumi var būt:

(a) vākt, uzglabāt, apstrādāt, analizēt informāciju un apmainīties ar informāciju, ko sniedz dalībvalstu iestādes vai trešās valstis vai struktūras;

(b) koordinēt, organizēt un īstenot izmeklēšanas un operatīvās darbības, ko veic kopīgi ar dalībvalstu kompetentajām iestādēm vai kopējās izmeklēšanas grupās, vajadzības gadījumā saziņā ar Eurojust.

Šajās regulās nosaka arī kārtību Eiropola darbību pārraudzībai, ko Eiropas Parlaments veic kopā ar valstu parlamentiem.

3. Jebkura rīcība Eiropolam jāveic, sazinoties un vienojoties ar to dalībvalstu iestādēm, uz kuru teritoriju šī rīcība attiecas. Piespiedu līdzekļu piemērošana ir vienīgi valstu kompetento iestāžu ziņā.

III – EST judikatūra par juridiskā pamata izvēli

Jautājumu par pareizo juridisko pamatu Tiesa tradicionāli ir uzskatījusi par konstitucionālas nozīmes jautājumu, kas nodrošina kompetences piešķiršanas principa (Līguma par Eiropas Savienību 5. pants) ievērošanu un nosaka Savienības kompetences būtību un darbības jomu[2].

Saskaņā ar iedibināto judikatūru Savienības akta juridiskais pamats nav atkarīgs no iestādes pārliecības par sasniedzamo mērķi, bet ir jānosaka, balstoties uz objektīviem un tiesā pārbaudāmiem kritērijiem, tostarp jo īpaši uz pasākuma mērķi un saturu[3].

Ja normatīvā akta pārbaudē tiek atklāts, ka tam ir divi mērķi vai divas sastāvdaļas, un ja vienu no tiem var identificēt kā galveno vai dominējošo mērķi vai sastāvdaļu, bet otram ir tikai pakārtots raksturs, tad minētais akts ir jābalsta tikai uz vienu juridisko pamatu, proti, to, kurš izriet no galvenā vai dominējošā mērķa vai sastāvdaļas[4]. Vienīgi tad, ja tiek konstatēts, ka tiesību aktam vienlaicīgi ir vairāki mērķi, kas ir nesaraujami saistīti, un neviens no tiem nav pakārtots un netiešs attiecībā uz citiem, šādam tiesību aktam izņēmuma kārtā var būt vairāki attiecīgi juridiskie pamati[5]. Tomēr tas būtu iespējams tikai tad, ja procedūras, kas ir paredzētas attiecīgajiem juridiskajiem pamatiem, nav nesaderīgas un neapdraud Eiropas Parlamenta tiesības[6].

IV – Ierosinātās Regulas mērķis un saturs

Kā ir ierosinājusi Komisija, ierosinātās Regulas mērķis bija stiprināt Eiropola lomu cīņā pret migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību un Eiropas Migrantu kontrabandas apkarošanas centra lomu, kā arī stiprināt sadarbību starp dalībvalstīm un Eiropolu migrantu kontrabandas un cilvēku tirdzniecības novēršanā un apkarošanā.

Lai sasniegtu šos mērķus, Komisija ierosināja paredzēt noteikumus par: (a) Eiropas Migrantu kontrabandas apkarošanas centra (Centrs) un pārvaldības sistēmas izveidi Eiropola ietvaros, lai reglamentētu un atbalstītu tā darbības; (b) sadarbības un koordinācijas starp dalībvalstīm, Eiropolu un citām Savienības aģentūrām uzlabošanu; (c) informācijas apmaiņas starp dalībvalstīm un Eiropolu uzlabošanu; (d) Eiropolam nepieciešamo rīku nodrošināšanu, lai atbalstītu un stiprinātu dalībvalstu kompetento iestāžu darbības un savstarpējo sadarbību tādu noziedzīgu nodarījumu novēršanā un apkarošanā, cīņa pret kuriem ietilpst Eiropola mērķu darbības jomā; (e) Eiropola un trešo valstu sadarbības uzlabošanu.

Šajā nolūkā ierosināto Regulu sākotnēji veidoja, no vienas puses, "patstāvīga regula", ar kuru

---

[2] Atzinums 2/00 ("Kartahenas protokols"), ECLI:EU:C:2001:664, 5. punkts.
[3] Lieta C-300/89 Komisija/Padome ("Titāna dioksīds"), ECLI:EU:C:1991:244, 10. punkts.
[4] Turpat, 30. punkts, un lieta C-137/12 Komisija/Padome, ECLI:EU:C:2013:675, 53. punkts un tajā minētā judikatūra.
[5] Lieta C-300/89, 13. un 17. punkts; Lieta C-42/97, Parlaments/Padome, ECLI:EU:C:1999:81, 38. punkts; Atzinums 2/00, 23. punkts; lieta C-94/03 Komisija/Padome ("Roterdamas konvencija"), ECLI:EU:C:2006:2 un lieta C-178/03 Komisija/Parlaments un Padome, ECLI:EU:C:2006:4, 36. un 43. punkts.
[6] lieta C-300/89, 17.–25. punkts; lieta C-268/94 Portugāle/Padome, ECLI:EU:C:1996:461.

Centru izveido Eiropola ietvaros un paredz sīki izstrādātus noteikumus par tā komplektāciju un uzdevumiem, kā arī noteikumi par informācijas apmaiņu un valstu specializētiem dienestiem, kas būtu paredzēti migrantu kontrabandas un cilvēku tirdzniecības novēršanai un apkarošanai. No otras puses, tajā tika ietverti grozījumi Eiropola regulā.

Iestāžu sarunās saskaņā ar attiecīgajām Parlamenta un Padomes pilnvarām tika panākta vienošanās svītrot ierosinātās Regulas tās daļas, kuras izstrādāja, lai izveidotu "patstāvīgu regulu" un pārveidotu to tikai par aktu, ar ko groza Eiropola regulu.

Tādējādi ierosinātā Regula, ko grozījuši ir abi likumdevēji, attiecas tikai uz Eiropola struktūru, darbību, darbības jomu un uzdevumiem. Tās ierosinātās Regulas galvenie mērķi, kas ir grozīta un par ko provizoriski ir vienojušies likumdevēji, tagad ir šādi: spēcināt Eiropolu, lai stiprinātu tiesībaizsardzības iestāžu reakciju uz migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību, kā arī vairot Eiropola kā Savienības kriminālās informācijas centra un pakalpojumu sniedzēja lomu, jo īpaši, nodrošinot drošu datu apmaiņas tīklu, piemēram, drošas informācijas apmaiņas tīkla lietojumprogrammu, nodrošināt, lai dalībvalstis apmainītos ar informāciju ar Eiropolu, un precizēt, ka Eiropola mērķi nepārprotami attiecas arī uz Savienības ierobežojošo pasākumu pārkāpumiem.

V – Analīze

No iepriekš minētā un tās ierosinātās Regulas apsvērumu regulatīvās daļas normu izpētes, par ko provizoriski ir vienojušies likumdevēji, izriet, ka minētais normatīvais akts ir samazināts, lai faktiski saturētu tikai Eiropola regulas grozījumus. Tādēļ tās mērķis un saturs tagad attiecas tikai uz Eiropola struktūru, darbību, darbības jomu un uzdevumiem.

Saskaņā ar LESD 88. panta 2. punktu Parlaments un Padome nosaka Eiropola struktūru, darbību, darbības sfēru un uzdevumus, proti, pieņem regulas saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru.

Tādējādi saskaņā ar iepriekš minēto Tiesas iedibināto judikatūru tiesību aktam ir jābūt balstītam uz vienu juridisko pamatu, proti, to, kas izriet no tā galvenā mērķa vai sastāvdaļas.

VI – Secinājums un ieteikums

Juridiskā komiteja 2025. gada 13. oktobra sanāksmē vienbalsīgi (ar 25 balsīm "par")[7] attiecīgi nolēma Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejai ieteikt LESD 88. panta 2. punktu uzskatīt par vienīgo piemēroto tās ierosinātās Regulas juridisko pamatu, kuru abi likumdevēji ir grozījuši un par kuru provizoriski ir vienojušies iestāžu sarunās.

---

[7] Galīgajā balsošanā piedalījās: *Ilham Kyuchyuk* (priekšsēdētājs), *Marion Walsmann* (priekšsēdētāja vietniece), *Mario Mantovani* (priekšsēdētāja vietnieks), *Lara Wolters* (priekšsēdētāja vietniece), *Maravillas Abadía Jover*, *Tobiasz Bocheński*, *Pascal Canfin*, *José Cepeda*, *Henrik Dahl*, *Ton Diepeveen*, *Sebastian Everding* (aizstāj *Mario Furore* saskaņā ar Reglamenta 216. panta 7. punktu), *Enikő Győri* (aizstāj *Juan Carlos Girauta Vidal* saskaņā ar Reglamenta 216. panta 7. punktu), *Mary Khan*, *Ana Catarina Mendes* (aizstāj *Victor Negrescu* saskaņā ar Reglamenta 216. panta 7. punktu), *Javier Moreno Sánchez* (aizstāj *Krzysztof Śmiszek* saskaņā ar Reglamenta 216. panta 7. punktu), *Angelika Niebler*, *Pascale Piera*, *Kira Marie Peter-Hansen*, *René Repasi*, *Tomas Tobé*, *Axel Voss*, *Adrián Vázquez Lázara*, *Jörgen Warborn*, *Maciej Wąsik* (aizstāj *Dominik Tarczyński* saskaņā ar Reglamenta 216. panta 7. punktu), *Michał Wawrykiewicz*, *Dainius Žalimas*.

Ar cieņu

Ilhan Kyuchyuk